

Nazwa przedmiotu: Historia i literatura muzyczna z elementami analizy			
Jednostka prowadząca przedmiot: Wydział Kompozycji i Teorii Muzyki			Ważna od roku akademickiego: 2025/2026
Kierunek: edukacja muzyczna w zakresie sztuki muzycznej		Specjalność: muzyka cerkiewna, muzyka kościelna, muzyka szkolna, prowadzenie zespołów muzycznych, rytmika	
Forma studiów: stacjonarne, I stopnia		Profil kształcenia: ogólnoakademicki (A)	Status przedmiotu: obowiązkowy
Forma zajęć: wykład	Język przedmiotu: polski	Rok/semestr: Rok I-II, semestr I-IV	Wymiar godzin: 120
Koordynator przedmiotu	Kierownik Katedry Teorii Muzyki		
Prowadzący zajęcia	mgr Monika Kuchta, dr Monika Pasiecznik, dr Aleksandra Bilińska-Słomkowska		
Cele przedmiotu	Zapoznanie studentów z procesem rozwoju historii muzyki powszechnej – genezą i ewolucją kierunków i stylów muzycznych, form, gatunków muzycznych, z głównymi przeobrażeniami estetycznymi w muzyce na przestrzeni stuleci. Zapoznanie studentów z metodami analizy dzieła muzycznego. Przedstawienie zjawisk muzycznych w szerszym kontekście kulturowo-społecznym, przybliżenie sylwetek twórczych poszczególnych kompozytorów i ukazanie ich wkładu w rozwój muzyki europejskiej i światowej. Przybliżenie wybranych dzieł literatury muzycznej. Przygotowanie studentów do świadomego postrzegania, rozumienia i ujmowania zjawisk zachodzących w przebiegu dzieła muzycznego, charakterystycznych dla danego stylu i okresu historycznego, jak również dla indywidualnego stylu kompozytorskiego. Wprowadzenie do analizy dzieła muzycznego.		
Wymagania wstępne	Wiedza na poziomie absolwenta szkoły muzycznej II stopnia (ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy zdobytej na przedmiotach: historia muzyki, literatura muzyczna, audycje muzyczne, formy muzyczne)		
Kategorie efektów	Numer efektu	EFEKTY UCZENIA SIĘ DLA PRZEDMIOTU	Numer efektu kier./spec.
Wiedza	1	posiada wiedzę dotyczącą twórczości muzycznej w kontekście historii i kultury, zna repertuar literatury muzycznej różnych epok w kontekście historycznym, stylistycznym, gatunkowym i formalnym	K1_W1
	2	posiada wiedzę z zakresu historii muzyki powszechnej, zna dzieje muzyki w perspektywie historycznej – z uwzględnieniem znaczących zjawisk kulturowych, kierunków estetycznych i stylów kompozytorskich, na poziomie podstawowym	K1_W2 K1_W3
	3	orientuje się w piśmiennictwie dotyczącym historii muzyki i potrafi nabywać dzięki temu nabywać wiedzę niezbędną do poszerzania kompetencji zawodowego muzyka	K1_W1 K1_W2
Umiejętności	4	potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę do identyfikacji i analizy dzieł muzycznych, potrafi wskazać cechy stylistyczne typowe dla poszczególnych twórców, kierunków i epok, posiada umiejętność orientacji w literaturze muzycznej, historii muzyki oraz stylów kompozytorskich różnych epok historycznych	K1_U1 K1_U2

	5	potrafi wykorzystywać wiedzę historyczną do analizy i interpretacji dzieł muzycznych z różnych epok (także werbalnie)	K1_U9
Kompetencje społeczne	6	rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, ciągłego rozwoju osobistego oraz kompetencji zawodowych i artystycznych	K1_K1
TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU			Liczba godzin
Semestr I			
1. wybrane pierwotne kultury muzyczne;			2
2. muzyka świata starożytnego;			2
3. wprowadzenie do podstawowych metod analitycznych			4
4. świecka monodia średniowieczna;			2
5. chorał gregoriański i początki rozwoju muzyki wielogłosowej w średniowiecznej Europie;			2
6. ars antiqua, ars nova i szkoła burgundzka w muzyce;			6
7. idea renesansu w muzyce, szkoła flamandzka, rzymska i wenecka; rozwój renesansowej polifonii i nowych technik kompozytorskich – ośrodki, style, gatunki, indywidualności twórcze;			4
8. renesans hiszpański, francuski, niemiecki, polski, angielski – cechy, przedstawiciele			4
9. rozwój instrumentów i gatunków muzyki instrumentalnej w okresie renesansu.			4
Semestr II			
10. cechy stylistyczno-formalne muzyki barokowej (nowe style i techniki kompozytorskie, przemiany tonalne w muzyce, estetyka muzyki barokowej);			6
11. retoryka muzyczna; ilustracyjność w barokowych dziełach;			4
12. powstanie i ewolucja nowych gatunków muzycznych (wokalnych, wokально-instrumentalnych i instrumentalnych);			6
13. wielkie indywidualności twórcze epoki Baroku, ich dorobek oraz ich znaczenie w europejskiej kulturze muzycznej;			12
14. twórcy polskiego Baroku			2
Semestr III			
15. Klasycyzm: założenia estetyczne epoki i problematyka stylu klasycznego w ujęciu teoretycznym.			6
16. Twórczość C. Ph. E. Bacha w aspekcie stylu wzmożonej uczuciowości.			
17. Szkoła mannheimska: charakterystyka twórczości czołowych przedstawicieli i ich zdobycze na polu muzyki instrumentalnej (w szczególności symfonicznej).			4
18. Twórczość instrumentalna J. Haydna, W. A. Mozarta i L. van Beethovena ze szczególnym uwzględnieniem ewolucji gatunku symfonii i koncertu u wymienionych kompozytorów.			6
19. Opera klasyczna ze szczególnym uwzględnieniem opery metastazjańskiej, twórczości Ch. W. Glucka i W. A. Mozarta.			12
20. Wprowadzenie do epoki romantyzmu.			2
21. Pieśń romantyczna.			2
Semestr IV			
22. Muzyka fortepianowa, miniatura instrumentalna i kameralistyka w epoce romantyzmu.			3
23. Symfonia i programowość w dobie romantyzmu.			3
24. Opera romantyczna (m.in. włoski <i>melodramma</i> , francuska <i>grand opéra</i> , dramat muzyczny Richarda Wagnera).			4
25. Analiza wybranych dzieł muzyki romantycznej.			2
26. Impresjonizm i symbolizm (Claude Debussy, Maurice Ravel).			2
27. Ekspresjonizm Szkoły Wiedeńskiej XX wieku i dodekafonia (Arnold Schönberg, Anton Webern, Alban Berg).			2
28. Nurt neoklasycyzy w twórczości XX wieku.			2
29. Musical – geneza, rozwój.			2

30. Musical – narzędzia krytyczne stosowane w analizie literackiej dzieła muzycznego, różne stylistyki utworów musicalowych, problematyka różnic pomiędzy tekstem oryginalnym, a tłumaczeniem.	2
31. Muzyka eksperymentalna XX wieku (m.in. Charles Ives, Edgar Varèse, Pierre Scheffer, John Cage).	2
32. Fenomen <i>minimal</i> i <i>repetitive music</i> (Steve Reich, John Adams, Terry Riley)	2
33. Najnowsze tendencje w muzyce przełomu XX i XXI wieku (m.in. Gérard Grisey, <i>live electronics</i> , kompozytorzy najmłodszych generacji).	2
34. Szkoła warszawska przełomu XX i XXI wieku (Marian Borkowski, Stanisław Moryto, Marcin Błażewicz i in.)	2
Pedagog może podjąć decyzję o realizowaniu tematów dodatkowych, o ile grupa wykaże zainteresowanie innymi problemami z zakresu przedmiotu Historia muzyki z analizą.	
Pedagog może realizować treści programowe według kryterium problemowego.	

Metody kształcenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. wykład problemowy 2. wykład konwersatoryjny 3. wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień 4. praca indywidualna 5. prezentacja nagrań CD i DVD 	
Metody weryfikacji efektów uczenia się	Metoda	Numer efektu uczenia
	1. Kolokwium wiedzy oraz kolokwium z rozpoznawaniem utworów	1, 2, 4, 5, 6
	2. Praca pisemna, prezentacja	3, 4, 5

KORELACJA EFEKTÓW UCZENIA SIĘ Z TREŚCIAMI PROGRAMOWYMI, METODAMI KSZTAŁCENIA I WERYFIKACJI

Numer efektu uczenia się	Treści kształcenia	Metody kształcenia	Metody weryfikacji
1	1-33	1-5	1-2
2	1-33	1-5	1-2
3	1-33	1-5	1-2
4	1-33	2	1-2
5	1-33	2	1-2
6	1-33	2,4	1-2

Warunki zaliczenia	Frekwencja wg regulaminu studiów (nie więcej niż 3 nieobecności w semestrze). Napisanie jednej pracy pisemnej (lub przygotowanie i przedstawienie prezentacji) poświęconej wybranemu zagadnieniu z historii muzyki bądź analizy dzieła muzycznego. Zdanie kolokwium/egzaminu.					
---------------------------	---	--	--	--	--	--

Rok	I		II		III	
Semestr	I	II	III	IV	V	VI
ECTS	1,5	1,5	2	2		
Liczba godzin w sem.	30	30	30	30		
Rodzaj zaliczenia	kolokwium	kolokwium	kolokwium	egzamin		

Literatura podstawowa

Literatura podstawowa Bukofzer M., <i>Muzyka w epoce baroku</i> . Warszawa 1970. Chomiński J., Wilkowska-Chomińska K., <i>Historia muzyki</i> , cz. 1. Kraków 1989. Dobrzańska-Fabiańska Z., <i>Polifonia średniowiecza</i> . Kraków 2009. Einstein A., <i>Mozart. Człowiek i dzieło</i> , tłum. A. Rieger. Kraków 1983. Einstein A., <i>Muzyka w epoce romantyzmu</i> , tłum. M. i S. Jarocińscy. Kraków 1983. Geiringer K., <i>Haydn</i> , tłum. E. Gabryś. Kraków 1985. Marek G. R., <i>Beethoven: biografia geniusza</i> , tłum. E. Życieńska. Warszawa 2009. Mianowski J., <i>Afekt w operach Mozarta i Rossiniego</i> . Poznań 2004. Piotrowska M., <i>Neoklasycyzm w muzyce XX wieku</i> . Warszawa 1982.
--

Rognoni L., *Wiedeńska szkoła muzyczna: ekspresjonizm i dodekafonia*, tłum. H. Krzeczkowski. Kraków 1978.
 Skowron Z., *Nowa muzyka amerykańska*. Kraków 1995.
 Skowron Z., *Teoria i estetyka awangardy muzycznej drugiej połowy XX wieku*. Warszawa 1989.
 Szlagowska D., *Muzyka antyku*. Gdańsk 1996.
 Szlagowska D., *Muzyka baroku*. Gdańsk 1998.
 Wozaczyńska M., *Muzyka renesansu*. Gdańsk 1996.
 Wozaczyńska M., *Muzyka średniowiecza*. Gdańsk 1998.

Literatura uzupełniająca

Literatura uzupełniająca

Baranowski T., *Estetyka ekspresjonizmu w muzyce XX wieku*. Białystok 2006.
The Cambridge Companion to Beethoven, ed. by Glenn Stanley. Cambridge 2000.
The Cambridge Companion to Haydn, ed. by Caryl Clark. Cambridge 2008.
The Cambridge Companion to Mozart, ed. by Simon P. Keefe. Cambridge 2010.
 Chomiński J., Wilkowska-Chomińska K., *Formy muzyczne*, t. 1-5. Kraków 1974-1987.
 Chomiński J., *Historia harmonii i kontrapunktu*, t. 1-3. Kraków 1962-1990.
Encyklopedia muzyczna PWM, część biograficzna, red. E. Dziębowska, t. 1-12. Kraków 1979-2012. (wybrane hasła)
 Feicht H., *Polifonia renesansu*, Warszawa 1979.
 Fubini E., *Historia estetyki muzycznej*. Kraków 1997.
 Harnoncourt N., *Muzyka mową dźwięków*. Warszawa 1982.
 Hirschak T., *The Oxford Companion to the American Musical*. Oxford 2008.
 Hogwood Ch., *Haendel*, Kraków 2010.
 Kamiński P., *Tysiąc i jedna opera*, t. 1. Kraków 2008.
 Leszczyńska A., *Melodyka niderlandzka w polifonii Josquina, Obrechta i La Rue*. Warszawa 1997.
 Łobaczewska S., *Beethoven*. Kraków 1984.
 Mądry A., *Carl Philipp Emanuel Bach: estetyka, stylistyka, dzieło*. Poznań 2003.
 Monografie innych wybranych kompozytorów.
 Morawski J., *Teoria muzyki w średniowieczu*. Warszawa 1979.
 Plantinga L., *Romantic Music. A History of Musical Style in XIXth-century Europe*. London 1984.
 Poniatowska I., *Rozwój faktury fortepianowej Beethovena*, [w] „Muzyka” nr 4, 1970, s. 16-41.
 Poźniak P., *Muzyka XV-XVI wieku i pojęcie renesansu w historiografii muzycznej*. Kraków 2000.
 Sachs C., *Muzyka w świecie starożytnym*. Warszawa 1981.
 Sachs C., *Historia instrumentów muzycznych*. Warszawa 1975.
 Szwejkowski Z. M. (red.), *Historia muzyki XVII wieku. Muzyka we Włoszech*. Kraków 2000.
Średniowiecze i renesans. Wybór tekstów i informacji, oprac. A. Oberc. Kraków 1992.
 Taruskin R., *The Oxford history of western music: the nineteenth century*, vol. 3. New York 2005.
 Taruskin R., *The Oxford history of western music: music in the early twentieth century*, vol. 4. Oxford 2010.
 Taruskin R., *The Oxford history of western music: the late twentieth century*, vol. 5. New York 2005.
The New Grove Dictionary of Music and Musicians, ed. S. Sadie. London 2011. (wybrane hasła)
 West M. L., *Muzyka starożytnej Grecji*. Kraków 2003.
 Zavorsky E., *Bach*, Kraków 1985.

KALKULACJA NAKŁADU PRACY STUDENTA

Zajęcia dydaktyczne	120	Przygotowanie prezentacji/napisanie pracy pisemnej	20
Przygotowanie się do zajęć	20	Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	20
Praca własna z literaturą	20	Inne	0
Konsultacje	10		
Łączny nakład pracy w godzinach	210	Łączna liczba ECTS	7

Możliwości kariery zawodowej

1. Artysta muzyk
2. Prelegent wydarzeń muzycznych
3. Organizator koncertów i audycji muzycznych
4. Popularyzator wiedzy z zakresu historii muzyki i literatury muzycznej

